

GOVERNMENT ORIENTAL MANUSCRIPT LIBRARY
INDEXING FOR TELUGU MANUSCRIPT

Sl.	Particulars	Details
1	Language	TELUGU
2	Material	Paper Mss.
3	Bundle Number	TEL B 0794
4	Work Number	R 2602
5	Page No (From... To)	1 to 15
6	Name of the Work	AIRAVATA CARITRA
7	Subject	AIRAVATA

B
794
~~795~~

TEL. R.
26028
2603

R. 2602

R. 2602

B. 794

విరావత చరిత్రము

Airāvata caritramu

copied from the Library Ms. A. 430.

1964-65.

R. 2603.

కళాపూర్ణదయ కళాసూత్ర సేవమాంక

Begins on fol. 32.

copied by :-

T. Sreedhara Ravi,

Selubra Pandit

శ్రీరస్తు.
విరావతచరిత్ర.

చం. తిసయి వశేణ్య! నాదు చెవులారకఁగఁ సారవ పాండవేయ వ
త్త నములు సత్వముం బ్రకటితంబుగ నేక్యవ వింటి నైశవం
బునను ధనంజయుండు సురపుంశవుడంటి ధరిత్రీకిం బలు
బునఁ గొనివచ్చి కుంతివ్రతముం దగఁ జేసినభంగిఁ జెప్పవే!

1

వ. తినింతుడిగిన జనమేజయునకు వైశంపాయనూ డిట్లనియె.

2

కం. విను జనమేజయు! యునుఁ డ.
ర్జునుఁడు మహాద్భుతమునాఁగ సురకరి నిలకున్
దనజుజనక్రిని గొనివచ్చి
చ్చిన తెఱఁగంతయును దెలియఁ జెప్పెద నేకున్.

3.

మ. ధృతరాష్ట్రుండు మహర్షివాక్యత ధరిత్రీమండలంబెల్ల ద
క్షతఁబాలంబఁగ జేష్ఠుకారణమునం సారవ్ కౌంతేయులు
ద్భుతమాన్యండుగుర్రాణు నాడ్డ విదిధ పోలరంభ విద్యాప్రవీ-
ణత హాజిల్లుచు హస్తీ నాపురి నఖండ బీరితీహానుండఁ గాన్.

4

ఉ. గీ. కురువిజృంతు జేష్ఠ కుంభజ బాహ్లిక
సోమదత్త విదుర శల్వ శకుని
బంధుజనులు గొలువ గాంధారియుక్తుడై
యున్యయువసరమున నాక్క నాఁడు.

5

శా. నీలాంబూధరవర్ణదేవుడును సుస్థి కృతప్రభాదంతమున
 బాలారూప్రతిమాన పింగళజటాభారముంబులను బ్రహ్మ పవ
 తాలంకారతయన వ్యనాజనముగా నాపేర్లు కౌతూహల
 శ్రీలాతల్యత బాదరాంబులును వచ్చెన శిష్యవర్గముగాన.

బ. కృష్ణ వచ్చిన కృష్ణ ద్వైపాంసును నన్యకృష్ణుండు సద్భుత
 జనంబులగా సంప్రమంబున నెదుర్కొని దండప్రమాణంబుల
 చేసి యుచితాననంబున నునిచి యతులు గడిగి యున్న
 పాద్యవిధులు బూజించిన నతండును శ్రీతుండై యారాబు
 కుశలం బడిగి మెల్లవారల గూర్చుండ నింపుమిని యున్న
 కథాదిన్దంబుల నున్నటువనరంబున గాంధారరాజునందన
 యమ్మతోత్మనకు బునరభిషేకం బాచరించి కర
 కమలంబుల మొగిడిచి యిట్లు నియె.

కం. బీమ ప్రతంబుల నాచిన
 భూమిసులకు మేల గతిగి పరమమునీంద్రా!
 కామితవస్తుప్రదమను
 నామహితప్రతము నాకు నానతియివే!

సం. అనుటయు నమ్మతోముని ప్రతాపప్రదై
 గాంధారి కిట్లును గారవమున
 నాద్య! నీదనుపున్యచరితంబు జనుతెల్ల
 గొనియూడ నెగడితే గులపవిత్ర!

కం. యుతిధి సహారంబు నన్యదానము చేసి
 యునుదైన కాడుకులఁ గన్యదాన
 లోకైకావతము నాము నామి న నభిల సం..
 పత్రరం బగుననవత్తుల కర్ణమనిన

శి. అజ్రదంతావళము నాము నట్టి తెలియ
 పుట్టి మనుజులకు నెట్లు నిద్రించు! మాననీయ
 యెంబ్బదంబున నదియుఁ జేయుం పవలంబు.
 దైవ దీక్ష నెత్తించింపు మది సవిస్తరముగాను.

వ. అనీయ దీక్షిన నమ్మనీకృతుండు.

శి. అమరకంఠే గ నెవ్వరి కలవిగాదు
 కనకకలధారములచేత
 మగుట యింద్రుని కర్పిత మతి వనీదు
 సుతంబుడెచ్చిన వృత్తిక బ్రతిమచేసి

కం. వివిధాలంకారంబుల
 దివిజకలం బూజనీతి తెలిసి భూమి
 దివిజులకు నధికత్యక్తిగ
 నదిరగ దానంబు లావల నతిమోదమున.

వ. అని భూనతిచ్చి వేదవ్యాసమునీశ్వరుండు యభీక్షం
 జరిగిన గాంధారి రాజనందన సుయోధనాది సుతకతంబు రావించు-
 టయు వారు నతిమోదంబునం జనుదెంచుటయు తల్లచరణ
 పద్మంబులకెరగి వినబు దినమింత మాంసులై యున్న

కం అనయుడు సత్వవతేనం
 క్షను శ్రేణవతము నాము నానతియైవ
 జని విరాళి తేనలగా!
 యనమను మృత్రికను నైవ నాదించెదగా!

14

వ అనభుడు.
 డెండవమాట కిట్లుగాని యాధిదలపు విజృంభమాణులై
 వెయిందొరుమిఱు. నా. నగా. ని యుల్లున దాటుచు. ప్రేక్షువాదుచున్
 దండములై సుంతాధనుని తమ్ముల పోసిరి మట్టిమొద్దలా
 భండలదంతి. జేయుటకు గాడక పర్యతమంత్రేత్మడిన్.

15

వ. ఇట్లు నొనివచ్చిన యా మృత్రిక కల్పకాజనంబుల రఘ్విం
 యశ్రదం తావళ ప్రతిమాకూటంబు నాచింత నిలుమించిన
 వారును కిల్చుకళాకుకలత్వంబును మోరసి చిత్రవిచిత్రముడి
 తోద్దండప్రచండం బును తుండంబును రాకాసుధాకర ప్రభా
 మంతంబులను చతుర్దండంబుల నైశావతాకారంబు సాంగ
 పాంశులుగా రచియించి దానిపైన నవరత్న భూతం బును వసిండి
 పల్లంబును ననకమాత్రవలం బును ఘంటికావంశకం బమర్చి
 నానావిధరత్న భూషణంబుల నలంకారంబుచేసిన ప్రతిమా
 కారంబు తోమాణానైలంబు ననుకరించును సకలజనంబులకు
 నయానారవిందానందకరంబై తోబుట్టుచున్న భూవి సుంతాధనుం
 డంతః పురంబునకుం బాగయి జనన్! యైశావతం బాంశుత్వం

16

17

2. కడు సంతసంబున గాంధారి మంగళ
 నేత్రతయై మేట వస్త్రములు నట్టి
 మృగమదఘన సార మిశ్రితమై చందన
 యునతేవనము చేసి కనకరత్న

41

21 భూషణ ములు దాల్చి పుష్పదామకములు
 రుక్మాంజలి పసిడి లుండలము నెక్కి
 లతతప్రణాం న నాలలనలు నరుదొక
 నైశావతము కడ నరుసుదొని

22 మహితమాక్రిక శత్రు బామరలు నిడ. న
 నమితకల్పాణ వివిధ వాద్యములు ప్రాంకు
 సంతసంబున నను నొను జనుల తుండు
 దూరమున వేత్రహస్తలు తాల. న. జేయ.

18

23 ఇచ్చి ధంబున నేతె. యిందు వదన
 దవ్వ దవ్వల భక్తిగా
 దండ ప్రణామంబు చేసి యిత
 తోప బారంబు నను బూజ సాంపాదక.

19

కం. సురకరి నామిరి రంతరి
 కరిపురిగా. నల్లపుణ్ణ కాతల. తిత్తి బలవన్
 బలి బారకులను బం. చింకు
 ? నందర రఘ్వింజె సుబల నందన ప్రీతి

20

ఉ. చేరలు విచ్చుటాకులును చేందిమపువ్వులు పొంతునూళ్లు. న
 ర్భూరసుగంధవస్తువులు పోకట నాకుట నానబ్రాలు ని
 ర్భూరకపిళ్ళ మాదివుల చూతవులాదులు చెట్టుచేట ఆ
 పోరాన వాటు సంబులన నందటికిం దన నిచ్చెచ్చి తోన

21.

కం. భరణి సురులకుఁ దనియం
 గరజత హీరన్ దానము అంబెనలాన ?
 పరి తోయంబున నిచ్చెను
 బురజనులకుఁ దను ను కల్పజ్ఞానము ఇంకిన.

22

కం. చింతింపదు సిరి మదమున
 గుంతిం బలువంక బనదు కొడుకులు దాను
 సంతసమున సుబలాత్మజ
 బూంత్య పురమునకుఁ బనియె సంతతతలన.

23.

ఉ. అక్కడకుం తిలుందను ననాదరణం బానంతె నక్కటా!
 యక్కటాంబుఁ బిత్రమున నందినా యుక్తి పాటుతో నాదర
 మిక్కుటమైన వేదన నమింపఁగ నోపక మందిరంబు లా
 నాక్కడ మేను వైచుకొని యుండె నిరంతర జ్ఞానముల్లయ్యె

24

వ. అంబువ సరంబున నర్జునుండు

25

కా. ధ్రువాబాసలదివ్వనిక్కి నరసంధా వర భక్తులు
 క్షీణ పీఠధిమనల్నసింప పటునక్తి సృష్టితో నాత్రవ

క్షీణ పీఠాదులు తల్లిడిల్లుఁగ జన స్తుమంబు అంపాన
 ధ్రువాధీశమతుండు వచ్చె యుజ నర్జున్వర సంతాపాడె

26

వ. ఇట్లు సదనంబున కరిగి నిజజనని చందంబు ననుంజాని
 మదిల్ భజంబు కడలుకొనఁగ నేడుట నితః.

27

2. ఇచ్చిదంబునఁ చేరి విష్ణుఁడట్లున్
 తమతల్లి చరణపద్మముల కెరిగి
 చిత్తంబు కలకచేఁ బొడిమడి పాటుతో

జనని! నేవిట్లున్ చందమేమి!
 పౌష్కరివలన నే కేమనస్తాపంబు
 విష్ణుకు నావించి రెన్ను నేకుఁ

బరున్ బాన్ నాముట పతిరెవ్వరు నిన్ను
 నేదురఁ దన్నెఱుఁగక మదము పల్కి
 నెట్టి నేచుల నిప్పుడే నెట్లులయిన

నర్జునుండొని యిప్పుడే కట్టపడిత
 నీను నలుగం నేటికి నింతవత్త
 నాంది యిటువంటి వగలను నాగల నేల.

28

చం. తినుటయు నాంతియిట్లునియె నాదలు నా దృతరాష్ట్రదేవి నే
 మహా విభవంబున నెల్ల వగలనే
 గను నాని పిల్వఁ బంచెఁ దన నర్జునుపంపున నన్నుఁ దానుర
 మ్మానుటకుఁ బాల్గొండెంతయు ననాదరణం బానంతె నర్జునగ!

29

కం. కొడుకులు నూర్చుకు కలరని
 కడునైశ్చర్యమున నన్యత నానకమనలం
 దడవల నాల్గుదు కంటే
 బడతనమెవ్వరికి ఇంతటి పరికింపంక

30

2.08

కం. బాలరు విూరలు పొగున
 పొలుడుదివికలు పరి పంచల బడి యీ
 తల నభాగ్యపు కూటికి
 బాత్రేతిమి యదియ నాకొ బ్రదుకె కుమారా

31

18

ఆ.వి. తినుచు వెచ్చ నూర్చి యధిక నాకంబున
 బాన్పుపూర్ణ యగుచు బలక కుండ్లు కుండ
 నున్న నాతోటి బూచి యిట్లును నానవచ్చు
 సోచి బ్రంభమాణ సాధుడగుచు.

32

48

తన సుతులు నూర్చుకును పో
 జని మట్టి నజంబు నయా జూరకటంచువ
 తిదికపు నర్థము మబలా
 తనలు నినుం జిలవకున్య. తన నేమి యును

33

88

వ. తిది యిట్లుండె నా తెలియ ను జనుము

34

48

నా. తింబాజాండ భవా చున్తెకులు మదేటా స్మరణార్థమున
 రంభప్రక్రియ. బూని మెచ్చు తిపుదుర్బయంతైనై నొచ్చునన్

35

రంభాదిక్రిదనాగ నా సురభి నీర్వాణాద్రి వాతంబులన్
 జంభా రారేగజంబు. దెత్తు భవదైశ్చర్యం బవార్థంబునన్

35

దశకంధరుడు తాల్ల తనతల్లకైకనీ
 ప్రతము నా పింపం గ. మ. తిని దలచి
 యలపుష్పై కైలాస మగ్గుల చెట్లీన
 నతని సత్త్వమునకా మారు. తు మొచ్చి
 తనపురంబున నల్ల యున వస్తు నాటమునా
 తని కిచ్చి దలు లాడె దద్ద్ర తంబు
 నేయించె ననుట ప్రసిద్ధంబుగా పిందు
 నజ్విధంబున నొస నమర పురము
 నందుల నల నంపదలలాడ నచ్చ ననుము
 నిలకు. నాని వచ్చి వేడక నీ కిచ్చు వాడ
 నేటా లేకున్య మజిలు నే ట్రుడు ను న్న
 తస్త్రి స న్న న మొని నట్లు నేటువాడ.

36

తిని వేరావ నంబున
 ధనువపుడు నెకువెట్టి తర్వా నాదం
 బువ దికుల ద్రువ. జేటుచు
 యదగ్ర సుబ్బిన్.

37

మ. మోవేరం దగలేఖ వాసి పటుదివ్య ప్రాంబునం నట్టి లా
 గురునిం జక్రి. దలంచి బుర్రులు నకుం సు. తిమహ దేవికి
 వరునన్ మొక్కి యు నుజ్జ తాడ నమరా వా నంబుకై పూని త

వ. త్వరతోనా వచ్చితిమి నీంద్రుని సభా ప్రాంతంబు లక్ష్మణులకు
 ఇట్లేన.

38

39

మ. పరితం దికుటలు భూతభాక్రివణంబు బాతాళానాకంబు బె
 ట్టున ఘోషంబు బంకూడు లెట్లల గలనెన కుట్టెన మహానా తలం
 నానతం బన్య నానకూర్మ ములవెన్నత త్రితె మ్రొగ్గు నకుర
 వగలంబునె ధరాధరంబుల భయం బుడన్ సురప్రేష్టులకున్.

40

వ. ఇట్లు భూంకరా కారంబున నక్షిప్త శతములుంబు తత్
 కతమలు. నాస్థాన మంటపా భూతక ప్రాంతంబు బెట్టిదంబుగా
 గొట్టిన బుట్టి దట్టపు మ్రోత బహుళ నిర్ణాత పాతంబు బుడంబు
 నాంబి యందు. నాలుపున్య సురవరకిన్యర కీపురున్ నకుడ
 గంభీరబుద్ధి కాన్య స సిద్ధి విధానధరుల భూభ్రాంతంబు త్రితె
 నిష్పాదంబు. సహస్ర కేత్రంతున భూకంపిత నాత్రుత్త
 యుగంబునె యెకంత తడవునకు దృకుటల పడిన
 సమీప ప్రాంతంబు భూభ్రాంత కరంబును బక్రికయంబును
 నాని బూన్యభ మన్య మాన సుత్తె యుండ బడిదంబులకు
 డిందు డింజిసి యాగరంబునకు దను మాటలాడి యాతెను
 కరణము చేతికిచ్చిన నలంకిట్లు ని సంభరప్రసంగమును బుడిచె.

41

నా. ప్రప్తి శ్రీమతుడవ గాది పతికిన బంబూ సులూలతికిన
 ధ్వస్తాంత్రకంబు శ్రీడి శరవిధాన నాతి పు త్తెరగా
 వస్తావంబునెను కుంతి ప్రతముం బ్ర భూతి పొందింపుమి

వ. వాప్తి ప్రేక్షణము మాకు నేవలయు నుద్వక్రత సందిల్లనకున్
 42

విరావతముతోత నా పారిభాతంబు
 కామదోషు జంతా మనీ కల్పతరుల
 రంభాదులగు నపురస్రేలు మడియు
 న్నమరావత పట్టణాదుల నలగు
 దివ్యవస్తువుల గొవనంబులు హస్తాన

హస్తి నాపురమున కనుపవలయు
 వైభవం బావృత ప్రతము సేయించిన
 మరునాడు పుత్రంతా మరలనేక.
 నీకు సుతంతను నన్ను మన్నించువోడు
 నేయు మటు నేలువైతొని వేయనల
 యెవ్వరథంబువచ్చిన నేక్షణంబు
 యెల్లప్పుడుల గాని పోదు నింత నిజము.

43

వి. వ. తిన్దితెను చదువ విని సులాధి కుండు
 కటము లడర త్రాధ కంపితాధ.
 తాన్ముడగుచు నవియొ భీష్మ గుల్ నట్లు
 ప్రతకె కెల్లవాగు చినుచు మంత.

44

కం. చూచితే నకు నభ్యమ
 గోచరమై యెంతకంత నేవెదనంబు
 తుభాది నమల సేయన

నేచకుల సుమనాక మోక్షిండు యోగి

45

కం.

వివేకాక్షర దానకాక్షర

యోగకాక్షర నట్టి పట్ట పసుగు నడుగన

దానకాక్షర తేమన

మానవుడ తనాత దురభిమానము పోగెవ.

46.

తి.వి.

చిరుదు మాటలాడి ప్రియములు పచరింపు

సుతుడ ననుట యంత చుటకడనము

చుడదాడు పట్టి శరణార్థి బుగునని

ంతువుర! బుచ్చు నుండ యాగడిత.

47

ఉ.

పుట్టరే! తాల్ల భూపతులు భూరిపతాక్రము తెండతోనింకనున

నిట్టలమైన మానవులనేకులు పుట్టరే! వారి లాపల.

నిట్టలమానుషంబు లగు పను తెవ్వరు నోసిరి యిందుఁ జెప్పఁగా.

జిట్టల నోడు పేడిటలు నేలు జగద్విపరీతమాశంకు నే

48

మ.

త్రిదశావాసులకుం బరాభవము సంధిల్లంగ వేళయైనా!

యది గాదేని తలంపుచూడ మరుచుండేజంగులం దివ్వసం

పదతెల్లందనయుక్తతావునకుఁ నప్పంబచ్చి పుత్రేమ్మనన్

మది శంకింపక యిట్లు నేనె బటుబాణవీలధి ముంకెరుడై.

49.

వ.

అని పలికి శ్రోధరసామ్రాజ్యమునై పురుషుల-

యందు జేమాత వ్రాతంబు రానింబ విరాళిని నచ్చంద స్వయం-

దైన కౌంతేలు మధనమునకు నివాసంబైన వారణాపురంబు

చుట్టుముట్టి కల్పాంత సమయంబునం బాలె దగ్గు

ప్రకంబుగాఁ జెల్లి యొక వింశతి వానరంబులు బహుళ నీర్ణుత

ధారాపాతంబున నప్పురంబు వత్తు యట్టులక భువన భవన వార్షన్

గోపురద్వార లోరణ సహితంబుగాఁ జూడ వడంబు ముంబ

నమస్త శ్రవణం గానింబ రండతండు నేయు తెఱింగు చూచుకొంద

మసుటలుఁ దత్సభా మధనంబున మండి సత్త్వ సత్త్వ విదుండైన

నారదుండు దరహాసిత వదనార విందుండగుచు నాఖండ్యున కెట్లనియె. 50

ఉ

పిమ్మి! సుకేంద్ర! యుక్తునుని నెచ్చనిఁ గాఁగఁదలంబు యంబుద

స్త్రోమముఁ బంపఁ బూనెదవు! ప్రకృడు దాన నతండు నచ్చు లా

ద్దామ బలాధున్ దద్ధుత విధ స్ఫురిల్ జ్వల దివ్వబాణ వి

ద్వామహానేయుఁ దన్మరుఁడౌ హంకృతివైరి సువిక్రముం డిలన్

51

మ.

విను మాకంబము నాటి నట్లు శరమా విలాసి దివ్యజ్ఞగా

యనఘా! యెవ్వరిఁ దాకఁగా వెఱిచు నే బూలుంబు బాటంబు

కని చేరంబులుబాట నేమిటికి ధారాపాతముక చాటనే

వివేకింపంగ నతండు వేడినవియూవే! యుద్ర! వేదనమే.

52

మ.

నర నారాయణులు లాది మూర్తులు జగన్మాన ప్రభావోన్మతుల

ధరణీ భారము మాన్పుఁ బూని మనుజుల్ బ్రంబాంది నారిపు డా

నరుడై బుచ్చునుఁ డిట్లు లయ్యరువురున్ సంసారమరంకంబునం

బరిమాన్యుల గల శింతవిగాద బహుళ ప్రత్యర్థి కృష్ణగులన్.

53

కం

క్రూరమహాపాలకవర
వేరుల బలపుర వర్ణించి విజయ శ్రీ లం
పాశుర నీకెంతయు నుప
కారము నేలుకలదే! యింద్ర కను మిట మీగదన్.

54

ఉ.

కావున మైత్రీచందముల నై కానుమీ ప్రకటనై... డు ధా
శ్రీవరుపుత్రులై కలకల నేర్చుట మేలను నాకుఁ జూడఁ నా
నావుతు నట్లకాకటాని నారదుపంపునఁ బాశుపత నా
దేవవిభుండు లేబుయిడి శ్రీ తేత్రమే పుష్పల ప్రచండ నామనిన్.

55

చం.

పనియ నభేదకుండరి పాండవ మధ్య జుఁగాని యింద్రపం
పునఁ దను వచ్చునట్లు విధముం బ్రకటంబుగఁ జెప్పి లేబుయి
చ్చిన నతఁడత్రజానుల విశిష్ట జనంబుల దాను నుండి ర
మృది కరణంబుఁ బుట్టి ప్రియమారకల బత్రిక చేతికిచ్చునన్.

56

|| లంకు సాహితీ ||

శ్రీమతు సమస్త భువరామర గణాధిపుఁడు
శ్రీమంపుదైత్య మద సామజ విభిన్న
ద్దామ జలజాత్యుచటంబు లామిత పరాక్రముఁడు
శ్రీమహీ తుఁ డింద్రుఁడభిరామము దలర్చున్
సోమకులవాణ్ణి హిమధాముఁడను పాశురకు
నేమమునఁ బత్రిక మహామహీమ మీగదన్
హ్యమముననుండి తగ జూమికిఁ బదంపడి
నేమదిఁ దలంపనవి నామమునకు నిత్యున్.

57

చం.

అని చదువంగ లేఖ విని యర్జునుఁ డయ్య మరేండు దూతల
వనియె మహేంద్ర పంపు వినబుంబునఁ దైకానువాత నేను న
వ్వనజ భవాచ్యుత ప్రథమ వల్లభు లెంతయు నిచ్చమెచ్చుఁగా
మనతర తేత్రబాణములఁ గట్టెద మివచ్చును మవచ్చు ముట్టినాన్.

58

ఉ.

శిట్టావర్జన దివ్య సేపానంబుల వెంట నైలావత పారిజాత బంతా
మణి సురభి ప్రముఖాది దివ్య వస్తు నిచలుంబులను నప్పగన్ నీతం.
బనె కదంబును ననిచ పుత్రేంచుటయు మదీయ వాంఛితంబు
నేయు నట్లుగాని నాఁటికి మీఁద నెట్లుగునో లానెఱుంగెడుఁ నాకేమి
నేవు పోయి రమ్మనినఁ బ్రచండవరుం డరిగితరూపుంఁడఁ నాంబ
లాను బున్య వచ్చున తెఱుగును సంయ్య ధిష్ఠి కానుబు లోడి . . .
... లేటవడ విన్న నతండు
చరిత్రం దసుటం జేసి మానసేయుం డను నని పురందరుండు పరమా
నందంబును బాం.డి.యం.గ.కం.బ. తదనంతరంబ.

59

కం.

అవిధ మం తంబుఁ డె అంబుఁ గ
దేవనదీ సూనునకును ధృతరాష్ట్రు నకున్
భూవర ధర్మబుఁ డెఱుంగ
గా వినిపింపఁ దదాజ్ఞ నైకాని యెలమిన్.

60

కం.

నానాదేశంబులఁ గల
భూనాథుల నెల్ల దంటి పురి కరుదొరం
గానియ మింతఁ గల జారుల.

బానికమై చనిన దక్క పుత్రుం దెలమిన్

వ ఇట్లు చనుటయు.

మ. తమిళస్యంధన వారణాశ్వ భటస్యై న్నవేకములే సాల్వ భూ
రమణులే వచ్చిరి వాస్తవపురికి విభ్రాజల్లః దత్తైస్య భా
రమచే దిశా... దిగ్భూషా కిటి కూర్మ క్రొంతి యుటాడ న
బున్మ పుత్రా నిలబాల్చు నులేటెచ నిల్చి నందముం బాగాడెనన్.

కం కెందా మర పుష్పంబులు
కందువ మున్నె ట్లుగ
బాండుగ నా పుష్పంబులు
కందువ మున్నె ట్లుగ భువిని గల వారెవరున్

వ. తనుచు నటన్ బు నుండు పెద్దయుం బ్రాద్దు విచారింప
లంకార నగరంబునః గలవని నిశ్చయించి.

ఉ. శ్రీమతు కాక్య సేంధ్ర కులశేఖరుడైన విభేషణు నకుం (7) సె
నామ బుగ్గే విలాసః డరి రాజ భంజంకర మూర్తి యైన ను
తామసుతుండు శ్రీధి విదితంబుగఁ బంపిన తేని వూకుఁ కెం
దామర పుష్పములే వలయు దానవనాంకుక! పంపు పెంపునన్.

కె. తనుచుఁ దానాక్క శరమున నంటఁ గట్టి
యేపు దీపింప నాంధ్ర ముకుట వెట్టి
బాణ మురి బాసి లంకఁజై బాటవేసె

61

62

63

64

65

66

జలది వెంటయుఁ గడుచేతిఁ గలఁ నుపదేశ

కం.

ని! శ్చి తులనాక్య సేంధ్రులు
నిశ్చేదితు లనుచు చేతి నినుడుచు నుండన్

తెచ్చునుఁ దేసిన బాణము

గర్జిల్లుచు లంకమేడ తంబము సాట్టెన్.

వ.

తదనంతరంబు యగా విభేషణుండును గంబము నాటివట్టి శరంబు
బూచి బుత్రున్ శ్చరన్ వత్తడయుండై యగా యున్న పత్రిక తన కర-
ణంబుచేతఁ జదివించి సంతోషించి కాటపు కలయుం గనుం గాని
యిట్లనియె.

ఉ.

తమనుజాళి చూచి బుత్రేదిశ్చయవతాయది యిట్టి సౌమనం
చేమహి యెటవారలకు నీ యుగమందున తేఱు వేఱు శ్రీ
రామ సమానుఁడొనవను రాక్షస వీరుల దిక్కు చూచి కెం
దామరలక్ష్మి దేవనిచె దానవనాథుఁడుతత్త్వణంబునన్.

ఉ.

పలన వానిపంపునను నప్పుడుడై తున్బ పోయి పుష్ప ములే
బాలనయన్ని కోసికొని సాగరమంతయు దాటి లావునన్
వాలనబుట్టి దానవులు వానవు నందను ముందిరంబుకున్
దామి తాడ నేగి రాగిఁ దక్కినవారి కద్యున్ దొమ్మతై.

కం.

కెందామర లాయుర్జును

మందిరమునఁ బాసి ముకుట మనుజాశను లా-

67

68

69

70

71

నందమున నెక్క కరిగె
 పొందున నాంతిది మహిమ పొగడుచు ననుచు

72

కె

శ్రీమహాదేవుఁడట్లునుఁడు చెచ్చెర దెచ్చెన వానిఁ గుంతికెం
 దామరపువ్వు రాని నని తద్దయ నచ్చెరువంది యోతుతన్
 గామమదాదహరుఁ గడికండుని బూని లానర్చు
 నోముఖంబు నంచు మది నూనిన వేడుక సంతసిల్లునన్

73

వ

శ్రద్ధిధంబునఁ బురంబు నున్న నవ శృంగారం బయెన్ నచ్చు డర్శు ముండు.

76

కం

లాత గంధార్కత పు-
 బ్బలంకారములవలన ననిశంబు యున
 శ్రీలకు నెలదైన ధనుః
 శ్శాలకు నేతెచె నధిక సంకలమునన్.

78

74

కా

సంతోషంబునఁ బూచు కాసులకు నాశ్చర్యంబుదీపింప ని
 శ్చింతాత్మండుం యుక్తజన్మ జనన్ శిష్టాశ్రయణాశ్చక
 త్వంతప్రతే నమనరంబు మది ప్రహ్లాదాద్భుత భూతగులన్
 గుంతిసూనుడు నిల్చి పుచ్చుకొనియెం నోదండ ముండుండున్

79

80

వ

శ్రద్ధిధంబున.

మ

విల తలం గాని యెరువెట్టి యునవతాశ్చర్యకావముల దిక్రతిన్
 బులభేదింపఁగ నప్ర సంతతే నభా భూభూ గ మధ్యంబునన్
 లం నోపానవిభూతి నట్టి యున తలం బూచు భూపాల పం
 క్తులకత్తర్జుత మార్గ తల పాదువం దుర్గాంత దర్శుండున్

81

చిత్రపట్టాంశుకశ్రుణి వలలములు
 గట్టిరి వివరి మార్గముల నెల్ల
 కమల కల్పారకేతకే క్రమమక సాల
 నోబి తంబునఁ గరిపురి చూడ నాప్తుఁ
 ప్రజలకెల్లను గన్గుల పండువగుచు.
 బహుళ సంవద సురపురి పొటి యునుచు.

కె.వె

సప్తసావియపుడు జనని నోమునకైన
 దివిజులభిమతేప దివికి భువికి
 నంపతెరువు గట్టి శ్రీయరావతముదెచ్చు
 బద్ధతంబు చూత మని తలంబు

75

వ

కృష్ణువచ్చిన రాజులగంబునెల్ల ధర్మ సందమం డైకన్ విధంబుల
 సంభావించి తగు నివాసంబుల విడియించి భగీరథాది కృత్సంబుల
 నియోగించి కృష్ణాను మతంబున నాకర మభిషేకం బంశికరించ
 పురం బలంకరించ న.

కె

కమ్మ నాజ్ఞులీ నీటఁ గన్పూరి మెదియించి
 యంతిం వేదికా తలములెల్ల
 యునసార సకల ముక్తా వల త్రుతలు
 పేలయంగ ముగ్గులు పెట్టి రెలమి
 భాసుకకనక రంభాప్రంభముల పూని
 రమరంగ మణి యోర కాములు గట్టి

కం

మొదట నాకటియునుబడియె
పదియును మారకును మారు పదిలక్ష్యమై
పదియే ధర్మమయమై
కుది నగణితమై కిరీటి యాపుట నెకదేన.

82

కం

కరిపురి బహిరంగణమును
సురపురి వప్రంబుదాక నోపావచలుం
బరుదుగ నరుం దావరించెను
..... త్వముల పొగత్తుకునెకదేన.

83

చం

జనవర సప్తసావి శివ సాయకమోతి నితాతవేగ సం
జ్ఞనీతమహా సమీకరమునఁ జ్ఞాప్తుడఁ గూడఁ గులార్జునములే
త్తును బరిఘోర్మమాన వికల త్వముఁ బొందెఁ బయోధిమాతకలే
దునిసె నిశాతటంబులను దూగఁగఁ బాసెఁ గలంసె లోకముల

84

అ.వె.

సురలు చెక్కడిల్ల సురవిభూఁ డాశ్చర్య
జలధిఁదేత సప్తసావి బలము
చూచి యాత్మమెచ్చి సురులతో నున్యది-
కృప వరులతోడఁ బితక నెలమి.

85

చం

మును కపిసేనతోడుగ నమయము కాండలచేతనేతు బం
ధవమొనరించు టెంతరయు నాడుఁడునేడు కిరీటి యాపుతె
ల్లను నానింకూడఁ బట్టు బయలం గడుఁ జిత్రముగాఁగ బాదబం.
ధవమొనరించె మిశ్రునకు దాపుటపెట్టి బగత్తుసిద్ధిగన

86

ఉ.

కావునఁ బార్థువాంఁడుతమ క్రతునఁ దేర్చుట యుక్తమంబునై
రావతదంతే నిచ్చుటికి రాఁ బనుపం దనువారిఁ బుచ్చె న
దేవదిభుండు వారుఁ జని దిగ్గజరాజు నలంకరించ నా
నావిధ వస్తువులైన చనాది విధులే పానరించి రిమ్మునన

87

వ.

మరియు బహుశత్రుభుజిత స్ఫురితాశిరామంబైన వీటక
వణార్జునంబును గుండెన్ గుండూత దానదాశాదోద బిభృప్రమిత
మధుకరశుంకార ప్రవర్తమానలతత కనకఘంటికా సహస్రం-
బును నరజ్ఞీమూత కలగొత చంద్రచంద్రికా ప్రకారంబైన
చామరపాలంబును ననవరతాళినవ పరిమళ వికచాంకుమాన
ప్రసూనదామంబుల వివిధప్రకారంబుల శోభితంబుఁ జేసి
యంత్రదంతావళంబు నాఖండబ నాస్థాన మంటపంబునకుం
దెచ్చుటంకం నతండు నటనాబ్జ సాహస్రంబు నెలమిం బాద
నమరపుర కాంతాళ సంబులును దుంబుర నాగదాదులును
..... నియమించిఁ మంజుల వహనీ గరిమను

88

నె.

కామదేవు చింతామణి కల్పకములు
గరుడ గంధర్వ యుక్త కిన్నర గణంబు
సిద్ధ విద్యాధరా మర శ్రేణి నెల్ల
నమరకరి గూడ కరిపురి కమరం బనిచె.

89

చం

పనిచిన నాన్య గాంబ సురపాలకు నాబ్జ వహించి వేడక నె
కావ నతతోటి సంభవ సురతోటులు నాల్వఁగ భద్రదంతే యు-

తనమతతలవచ్చె విజయప్రసిద్ధు వినుద్ధ మార్గముం
దనము! మహాద్భుతం చెసెన చాస్త్రీ పురాణున కత్రమునునన్ 90.

ఉ. తనజాతనత్రుడు నిజానుజవర్ణము బంధు లాకముక
శాంతనవాంజకేయ కలనత్రుభవాదులు దాను కేంతయునన్
సంతసమంది పాలమున సంకటిచేర్చిరి పోయ్యచేతుల
స్వంతటఁ జూచుచునురగ నావళికిం బులకాకుశాం నుల్లె. 91

తి.సి. తిపుడు చూతలమున కవతేక్షమై పుర
బాహ్యమునను నిల్చి సుపర్వ() సమితి
దిజయు. తదిరి యుట్టి పుత్రులమంతయు
విన్నపింప తల్లె రెదిగు నాంది 92

మ. విజయుం నెగిరిటఁ జరకఁ జెర్చి త్రిభువన్వజ్ఞాతికానోడు పా
డుచ నా ధీశ్వరు భగవంశముల లెండుం బావనం బయ్యెన్
భుజ సత్కృతి శయంబు నొడనుచు నుబ్బుం ప్రేమయుం నుతికా
త్మజ నిష్ఠున్ ప్రతమాచరించుటకు నుత్సాహంబు శాశ్వల్లుడన్ 93.

కం. బహువిధపుష్పజలంబుల
విహితసౌఖ్యసంబుచేసి వేలలు దుకూలా
ద్వహ యునుచు బుద్ధికాంత
సహనతి నాధూరి కడకుఁ జరి వివలుమునన్ 94

చ తద్దేవి పాదంబులకుం బ్రణామంబునన్ కరకమలంబుల

మొగిల్చి యుట్ల నియె. 95

కం. తెచ్చె సుకేంద్రునికరి వి
వృచ్చుం డిదె నోడు దివ్యవస్తు శూచయముగా
నిచ్చటి నాము నాఁచను
విచ్చెయుం డిపుడు వివాద వేగం బనినన్. 96.

కం. తాత తాను నామునప్పుడు
తలపకయున్నట్టి వేలతనమును మదిలో
దలపోసి సుబలనందన
చెలయల! నోశాను నేవు చేయుము ప్రతమున్ 97

తి.సి. తనినఁ గుంతి సుబల తనయ లాఁచెడుల
మరి తలంఁగెయు లాక యుక్తి తనునె!
జనుల మృత్యుకఁ జేసి కాని నామ నైశావ-
తముఁ దెచ్చుట వివేదతనమె! బునిన
నత్తె జమనకు నే వక్లుకాలపు నావె!
నీవట్టియె పొడ్డు... ననిన
నయన నా నామోడు నప్పుడు ప్రియమున
నొనిన్మఁ బలవకయంతపుట్టి
నట్లు నాపున కాను పొమ్మ నడ నపుడు
పొండు చూపాలసతి బెయిండు పలుకబడిన. 98

చనియె గంకాతనూ జాతునదనమునకు
వినలుమును సంక్రమంబును బెనగానంక. 99

వ
ఇట్లొక విదురు న పోతుండై యున్న శాంతనపు పాదంబులకు
బ్రహ్మిల్ల తాళాల్లు సుబలత నయ్యుగా నాడిన మాటలును
దడిబుబాల్ల నాంబులును.

99

చం.
తెలఱుగ విన్నవించుటంబు దేవసదీననయ్యుండు సాధ్వి నే
పిలుచుట తెన్నయ్య ప్రతముత్ర తిదలర్చుగఁ జేయుచుండియ
వ్విలఁతెలుటుండనిమ్ము గుణభూషణ యా కనకాదులెల్ల వి
చ్చల విడి నేవుగైకాసుము నమ్మతే జేయియుము దానధర్మముల

100

వ
త్రని పతికి మందాకినే నందనుండు పరమానందాంబులు
బాంధి బాష్ణిక సోమదత్త క్షుతశాస్త్ర కృపాబాల్లదులు ననౌక
దండనాథ భటనికలంబులు నుత్సవాల్లకనాల్ల కుత్త విడిధ
దేహాధిష్ఠులతో నడువఁ గనకమయ్యాంధాళికారూఢయై
యన్న కుంతి మహాదేవి మున్నడొలొ. కాన్యకాహళ వేణు
వీణాది మంగళవాద్యంబులు మొడియ కవి గాయక వండి
మాగధ పాతకస్త్రోత్రంబులు చెలంగ వేత్రహస్తప్రతాపిత
సందడిచెలంగ బుడిట మందయానంబునం బురంబు నిర్మమిం
లుండుర సుపర్వ గంధ సింధురం బున్న యెడకుం జనుదెంచె నయ్య.
వసరంబున.

101

చం.
లతాసుగంధపుష్ప సమలంకృత నాపుష్ప ము కుంకుమచ్ఛటా
కలతనరీరసుక మెరియఁగా వరభూషణ బాగుదప్రముత
పొలపువహింబు యుచ్చటికిఁ బుష్ప సతీ నివహంబు వచ్చె నిం
పుట కళకాత్త పొలఁడల పుత్రి వివాదపు మూర్తుల లునన్.

102

స.
కనకకుంభములు ఇక్క వయెప్పు మీరాకాశ
జాత యున్నతే గల చన్ద్రుగవంశు
మదనాబకంబులు మగమీసాన జెళుకులు

గలదెడు నిడువాలఁ గన్నఁ గవంశు
మణిదర్శనాములును ముఖా నశిలంబంబు.
దెగడంగఁ జాతన నగుమొగములు
నందింకిరంబులు నింపు నీలంబులు

కుంకుమ నేయఁ గ నాపు కుంతలములు

సీ.

ననదు కొండెఁగలును సైకతంబు కలులు
గతిగి చూడమనా మరాకారు లగుచు
నరది పురవాతకామినీ సమితి వచ్చె
వినుత కలకాశ నాపుర ధ్వనులు చెలఁగ

103

త్ర.వి.

అందలంబు డిగ్గి యైకావతము చేరి
ంబుదికజక్తి నాత్మ నలలి కుంతి-
దేవి గంధపుష్ప భూపదీపాదుల
నర్చనంబు లచ్చి రక్తి మ్రొకి.

104

మ.

వరుసం గల్పక కామదేవుని నీర్వాణ ప్రతానంబుఁజేం
వరుదాశం గ యథావిధానముల నజ్ఞప్తింబి రంబూది ని
ర్జరకాంతాదులు తుంబురు ప్రభృతులన్ సంతోషముం బొంద నా
దరణా బాప్తుఁగ నారదించెఁ ద్రిజగ ద్విభూత పారితాతన్

105

వ.

తదనం తరంబు.

106

కా సమయంబున.

112

కం. కరిపురి సురపురి తరుణులు
వర లావణ్యముల నాలర వరుసై యున్న
నరసుర నికరం బెఱుకకు
సరితానూలంబు లనిమిష త్వము కనునన్.

113.

కె. ఇష్టిధంబున. బురమున కెసక మెసక
వచ్చి నిల్చిన మందిర ద్వారభూమి
నితలు యైకావతము దిగ్గి నెలత తెలమి.
నూలవ నభ్యంతరమునకు. నుతి యరిసె.

114

కం. సకల నరపాలకాంతా
నికరమ్ముల నాదరమున నెనఁ జూంబున భానీ-
జక శ్రుతిక జ్ఞాపరంధ్ర
ప్రకరంబును బాగవ. బనిచె బహుముదముననున్.

115

ఉ. తిత్తటి నవ్వసాని దివిజావళిజూని మదిం బ్రంకంబుద
జాత్రుల. నుతి నాము సుమ హానీ స్వ తేజాండె బసుండు మిరు స
జ్యుత మనసుర లాభ. జుతేవే కమంకా పురు హూతు పాతిన్
మత్తకరంబు. యాతాని క్రమంబున నమ్మి త్రావ నిమ్మలన్.

116.

చు. తిని పలుకం బ్రమోదమున నంకమరావతికిన్ సుకౌముములే
చని సురనాథులగానిన నతండుశుక్ర సన్నత నుండి నంతన
జ్ఞును. తాని మున్న కట్టినయింపు ప్రకాశస్యతి మామెల్లడు.

త్తునింబు నా. కనేన విలుడు క మదిటి తాలంసి మెచ్చున్ 117

వ.

తిని చెప్పి వైశంపాయనుండు.

118

స.

విశ్వ విశ్వంభరా శాస్త్రుల స్వత నుతః.
పాల నానత ధనుబ్బాణి చేత.

బ్రాహ్మత భూవర నిగా మణి గణ స్ఫురదురు

వృధుల శాస్త్రుల పాద పీఠి చేత

సురు నరమృదువాక్య సురకామిన మనా

మోదిత పృథు దివ మూర్తి చేత.

చక్ర హాళ వికార కైలాస్వత స్థల

కళిదివార సత్కర్త చేత.

శ్రీతి చేత కనక కేత దివ్యస్త్ర

విరచిత సేవాన వేది చేత (?)

నిజుల యాకములకు నేత్ర సువర్ణమై

యెంతయును జెలంగె. నుతి నాము.

119.

సంపూర్ణము.

Copied by

P. Sreedhara Panty

Telugu Pandit.

31-8-64.